

Kompetencje informacyjne jako
element założeń programowych KRK
dla szkolnictwa wyższego – oferta
BGPW

Oddział Informacji Naukowej BG PW

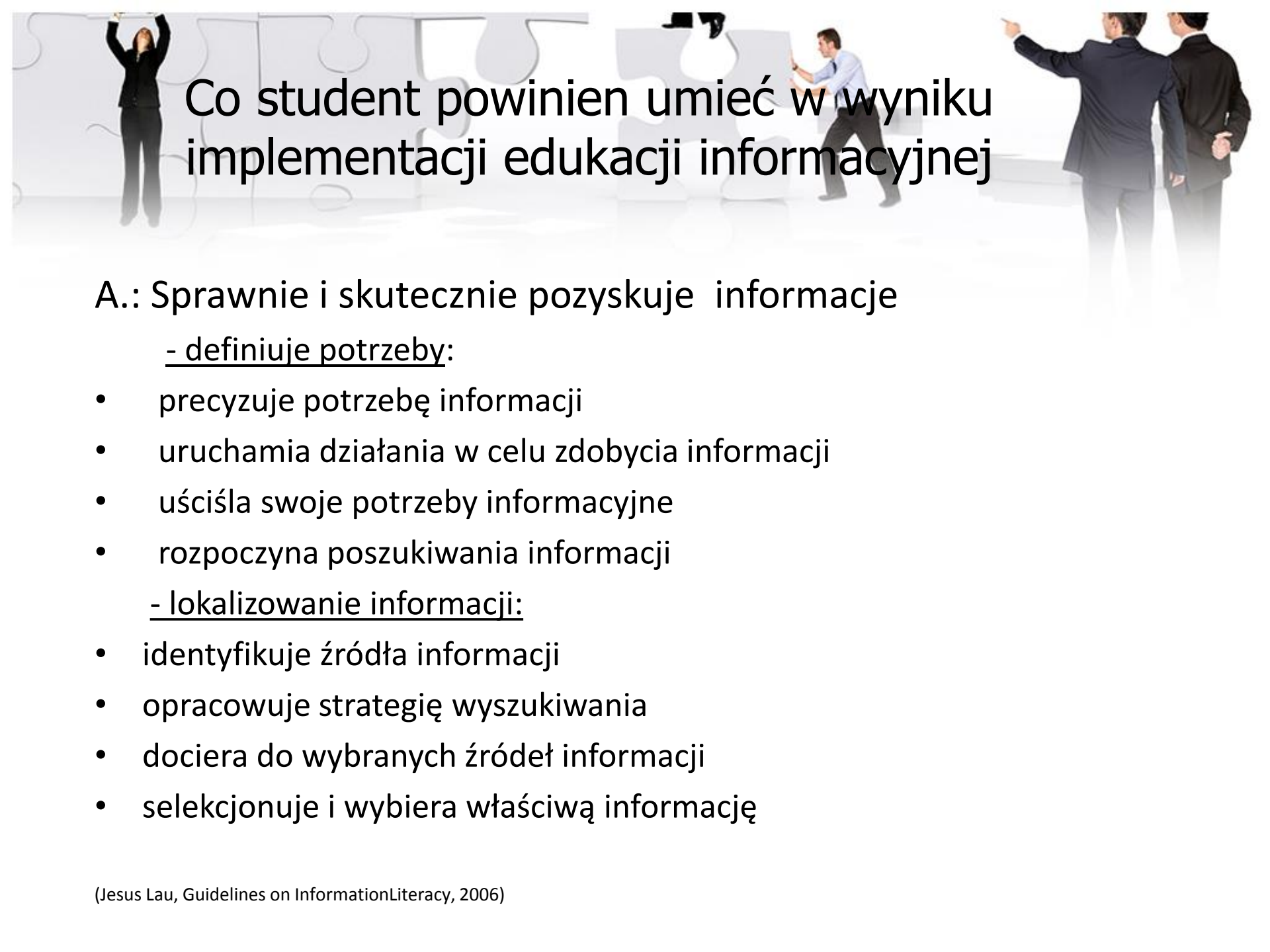
Krajowe Ramy Kwalifikacji - założenia dla studiów technicznych

- Projekt Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Krajowe ramy kwalifikacji w szkolnictwie wyższym - jako narzędzie poprawy jakości kształcenia”
- Politechnika Warszawska – trwa proces dostosowania obowiązujących programów kształcenia do nowych wymagań w zakresie pozyskania umiejętności ogólnych dla II, i III stopnia studiów technicznych
- MNiSzW, rozdz. 1.3: Wymagania dla obszarów kształcenia tab.6, jako umiejętności jak: ***pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych źródeł, integrować je, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny oraz wyciągać wnioski i formułować opinię*** (kompetencje informacyjne/edukacja informacyjna)

Kompetencje informacyjne/edukacja informacyjna

- Kompetencje informacyjne są kluczowym czynnikiem dla procesu uczenia się
- Definicja przyjęta przez AASL (Association for Educational Communications and Technologies), określa że kompetencje informacyjne to umiejętność wyszukiwania i wykorzystywania informacji, kluczowa umiejętność dla procesu uczenia się przez całe życie (Byerly/Brodie, 1999)
- Na bazie tej definicji AASL określa, że student posiadający kompetencje informacyjne zdobywa informacje w sposób efektywny, krytycznie i kompetentnie ją ocenia oraz używa informacji kreatywnie i stosownie do potrzeb
- Studenci powinni być świadomi istnienia strategii wyszukiwania informacji, jak i posiadać umiejętności krytycznego myślenia aby selekcjonować, odrzucać, syntetyzować i prezentować informacje na nowe sposoby w celu rozwiązywania realnych problemów (Byerly/Brodie, 1999)

The background of the slide features a large, light-colored puzzle. Several pieces are being moved or placed into their correct positions. On the left, a woman in a black suit is reaching up to place a piece. In the center, a man in a light blue shirt is pushing a piece into place. On the right, two men in dark suits are looking at a piece being placed. The overall scene suggests a process of assembly or completion, which metaphorically represents the implementation of an educational program.

Co student powinien umieć w wyniku implementacji edukacji informacyjnej

A.: Sprawnie i skutecznie pozyskuje informacje

- definiuje potrzeby:

- precyzuje potrzebę informacji
- uruchamia działania w celu zdobycia informacji
- uściśla swoje potrzeby informacyjne
- rozpoczyna poszukiwania informacji

- lokalizowanie informacji:

- identyfikuje źródła informacji
- opracowuje strategię wyszukiwania
- dociera do wybranych źródeł informacji
- selekcjonuje i wybiera właściwą informację

Co student powinien umieć?...

B.: Ocena informacji:

student krytycznie i kompetentnie ocenia informację

- analizuje, wartościuje i wybiera informację
- wybiera i syntetyzuje informacje
- uogólnia i interpretuje informacje
- ocenia trafność i przydatność pozyskanych informacji

Organizacja informacji:

- student porządkuje i klasyfikuje informacje
- grupuje i porządkuje
- rozstrzyga, które informacje są najbardziej przydatne

Co student powinien umieć ? cd...

C.: Zastosowanie informacji.

Student twórczo i we właściwy sposób wykorzystuje informacje

- odnajduje nowe sposoby prezentowania informacji
- wdraża pozyskane informacje
- włącza nowe informacje do swojego dotychczasowego zasobu wiedzy
- prezentuje produkt informacyjny (przetwarzanie informacji)

Etyczne wykorzystanie informacji

- Student rozumie potrzebę etycznego korzystania z informacji, stosuje standardy cytowania

(Jesus Lau, Guidelines on Information Literacy, 2006)

Działania biblioteczne rozwijające kompetencje informacyjne

- Szkolenia biblioteczne – nacisk na przygotowanie do umiejętności przeszukiwania zbiorów bibliotecznych
- Edukacja informacyjna – nacisk na budowanie strategii informacyjnej, związanej z umiejętnością wykorzystania informacji aniżeli na umiejętności jej wyszukiwania
- Pojęcie edukacji informacyjnej to:
  - biegłość informacyjna
  - edukacja użytkowników
  - szkolenie biblioteczne
  - szkolenie w zakresie wyszukiwania informacji
  - kompetencje informacyjne – złożone umiejętności i cele osiągnane drogą edukacji informacyjnej
  - rozwijanie umiejętności informacyjnych – proces kształcenia w zakresie kompetencji informacyjnych

Biblioteki i bibliotekarze – partnerami wspierającymi edukację informacyjną na wydziałach

- Bibliotekarze w roli konsultantów – pomoc dla wydziałów w rozwijaniu ich własnych programów edukacji informacyjnej
- Bibliotekarze w roli prowadzących zajęcia np. warsztatowe – jako uzupełnienie **Seminarium dyplomowego**
- Bibliotekarze w roli wspierających edukację informacyjną - przygotowanie materiałów szkoleniowych, przygotowanie **E- kursu** i umieszczenie go na **Bibliotecznej Platformie Moodle**
- Współpraca biblioteki z władzami wydziału, osobami prowadzącymi seminaria, kierownikami studiów doktoranckich w celu przedstawienia korzyści wynikających z edukacji informacyjnej

Biblioteki i bibliotekarze – partnerami wspierającymi edukację informacyjną, cd...

- Spotkania z potencjalnymi wykładowcami nowego przedmiotu
- Oferta usług w zakresie edukacji informacyjnej skierowana do wykładowców – włączenie się do zajęć kursowych
- Przygotowanie ćwiczeń w zakresie edukacji informacyjnej, jako wzorców, w jaki sposób można zorientować nauczanie na problemy związane z rozwojem kompetencji informacyjnych
- Biblioteka jako laboratorium informacyjne
- Przygotowanie warsztatów dla wykładowców z omówieniem koncepcji edukacji informacyjnej oraz jej implementację

Formy kształcenia w zakresie edukacji informacyjnej

Zajęcia w ramach programu nauczania

Odrębne warsztaty

Zajęcia wykraczające poza program nauczania

Zajęcia dla wykładowców

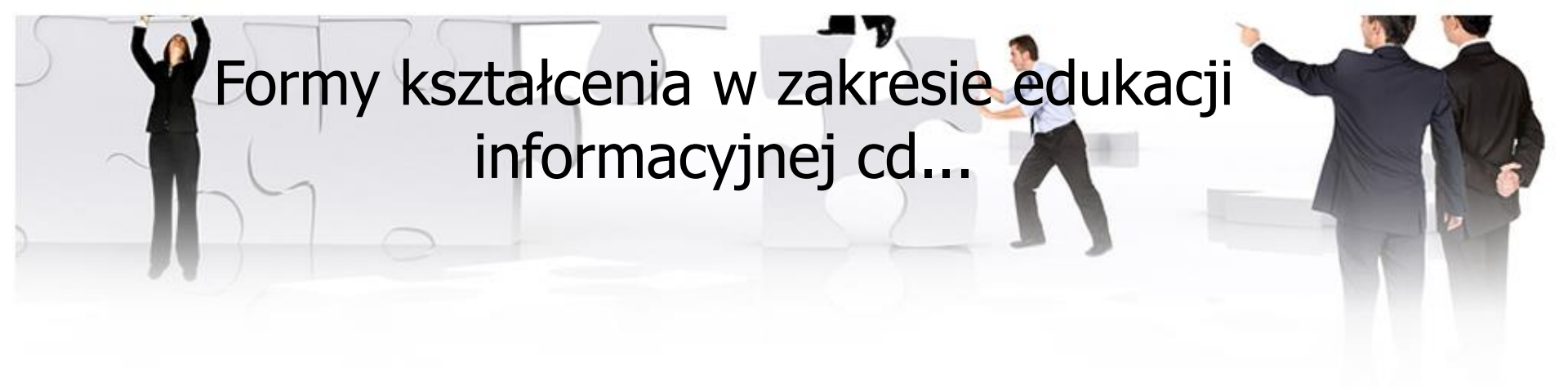
Inne formy kształcenia:
Wykład, prezentacja, pokaz, wizyty w bibliotece, sesje szkoleniowe

Formy kształcenia w zakresie edukacji informacyjnej cd...

- Zajęcia dedykowane w ramach programu nauczania – idealna długość od 4-10 godzin (obecnie prowadzone tylko na III stopniu – Seminarium Pedagogiczne dla doktorantów, 2 godz)
- Zajęcia z zakresu edukacji informacyjnej włączone do programu Seminarium dyplomowego (obecnie realizowane na 2 wydziałach; Wydział Chemiczny, Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej)

Formy kształcenia w zakresie edukacji informacyjnej cd...

- Przedmiot obieralny w ramach bloku HES - przygotowana Karta Przedmiotu, zatwierdzona przez władze Uczelni
- E- learning, e-kurs na poziomie ogólnym, e-kurs dostosowany do potrzeb wydziału

Obecnie na Bibliotecznej Platformie Moodle umieszczono 2 e-kursy:

- „e-kurs chemia”
- „RefWorks”

Kursy zastosowano w tym roku akademickim jako element zaliczenia Seminarium na Wydziale Chemicznym, w semestrze zimowym 2011/2012.

Przykładowa oferta różnych form w zakresie kształcenia kompetencji informacyjnych

Wykład:

- Źródła informacji, klasyfikacja źródeł, typologia
- Sposoby wyszukiwania informacji (języki wyszukiwawcze – UKD, JHP, indeksy, tezauryusy)
- Przegląd źródeł informacji dla wybranych dziedzin
- Jak budować strategię wyszukiwania informacji (burza mózgów, słowniki dziedzinowe, definiowanie zagadnień, operatory Boole'a)

Przykładowa oferta różnych form kształcenia w zakresie kompetencji informacyjnych, cd...

Warsztaty:

- Czy potrzebujesz dobrych rad, jak znaleźć odpowiednią informację?
- Proces wyszukiwania informacji/konkretne zadania
wyszukiwanie i łączenie słów kluczowych, modyfikacja otrzymanych rezultatów
- Ocena wyszukanych rezultatów - które z wyszukanych źródeł są istotne dla tematu, co to jest krytyczna ocena źródeł?, IF, źródła recenzowane
- jak pisać prace naukową? pierwsze kroki, przegląd baz danych , strategia wyszukiwania, ocena rezultatów, napisz wprowadzenie i strukturę pracy
- Jak sporządzić odwołania do innych źródeł? Czyli jak stosować przypisy i cytowania (plagiat, normy bibliograficzne, program RefWorks, E-kurs RefWorks warunkiem zaliczenia)

Literatura:

- Byerly, G. and Brodie, C.: Information Literacy Skills Models: Defining the Choices. **In:** Learning and Libraries in an Information Age. Principles and Practice, ed. Barbara K. Stripling. Englewood: Littleton: Libraries Unlimited, pp..54-82.
- Kraśniewski, A.: Krajowe Ramy Kwalifikacji.W: Ramy kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego.Red.:Chmielnicka, E. Warszawa, 2010, Rozdz.1.3.[online]. Dostęp w Internecie
- Kraśniewski, A.: Autonomia programowa uczelni. Warszawa: MNiSzW, 2010, s.22-23; s.41-50. [online].Dostęp w Internecie
- Lau, J.: Guidelines on Information Literacy for Lifelong Learning. Veracruz. 2006
- Lau, J.: Kompetencje informacyjne w procesie uczenia się przez całe życie. Wytyczne. [Tł SBP].Warszawa, 2011.[online]. Dostęp w Internecie

Anna Tonakiewicz-Kołosowska

tonak@bg.pw.edu.pl

tel.: 22 234 7300